

Injecteren van de stengels van de Japanse duizendknoop met glyfosaat lijkt vooralsnog de beste methode om deze woekerende exoot te bestrijden. © Waterschap Aa en Maas

'Gif beste remedie tegen Japanse duizendknoop'

Bestrijden met chemische middelen, zoals de gemeente Amersfoort wil, is de effectiefste methode om de Japanse duizendknoop aan te pakken.

Dat leert een landelijke praktijkproef van ruim vier jaar onder leiding van onderzoeker Jan Oldenburger van stichting Probos in Wageningen. „De duizendknoop is heel moeilijk te overwinnen als je geen chemische middelen inzet”, concludeert hij. Probos coördineert de proef sinds 2013. Daarbij zijn 32 terreinbeheerders betrokken, waaronder Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, waterschappen, gemeenten en de provincie Gelderland. Op zo'n 120 locaties verspreid over Nederland worden bestrijdingsmethoden tegen de Japanse duizendknoop getest.

„Veel beheerders zouden het liefst maaien”, zegt Oldenburger. „Dat is echter heel arbeidsintensief. Je moet dat minstens eens in de twee weken doen en dat is dus duur. Het idee erachter is dat je de plant dan op den duur uitput. De duizendknoop is zo sterk dat daarvoor wel een lange adem nodig is. Uiteindelijk heeft het effect, maar vaak blijven er plekken over waar je niet goed bij kunt. Langs waterranden is precies maaien lastiger dan in bermen, daar groeit de duizendknoop dan vaak nog goed.”

Duizendknoop ook op A30-wal

Een leuke sierplant, vonden veel tuinliefhebbers ooit de Japanse duizendknoop. Die status heeft hij allang niet meer. Zijn naam duizendknoop draagt hij niet voor niets. Uit elke knoop van een stengel of wortel kan een nieuwe plant groeien. Hij verdringt vrijwel alle andere planten en struiken en groeit zelfs door muren en asfalt heen. Bestrijden is één, voorkomen dat de duizendknoop zich verspreidt is niet minder belangrijk, zegt onderzoeker Jan Oldenburger. Grond waarin de duizendknoop groeit, moet zorgvuldig worden afgevoerd en verwerkt. Ook via grondverwerking komt de plant op. Op bijna alle nieuwe geluidswallen zie je hem, zoals langs de A30 bij Barneveld.

Roundup

De plant stengel voor stengel inspuiten met glyfosaat, beter bekend onder de productnaam Roundup, geeft volgens Oldenburger het beste resultaat. Amersfoort heeft hiervoor gekozen. „Als je snel van de duizendknoop af wilt op plekken waar hij echt een probleem vormt, is dat een goede aanpak.”

Amersfoort gaat komend najaar injecteren. Oldenburger: „Dat is ook het beste moment, aan het einde van het groeiseizoen. De plant is dan bezig zijn voedingsstoffen terug te trekken, hij neemt het glyfosaat dan mee de wortels in. Je hebt zo meer zekerheid dat de plant doodgaat.”

Oldenburger erkent dat glyfosaat het milieu belast. „Net als andere chemische middelen. Belangrijk is natuurlijk de schaal en de manier waarop het middel wordt toegepast. Ik neem aan dat Amersfoort hierover goed heeft nagedacht.”

Christel Tijhuis, die de bestrijding van de duizendknoop in de gemeente Amersfoort coördineert: „Glyfosaat gebruiken we niet binnen een halve meter van open water om contact met het watermilieu te voorkomen. Het biologisch systeem breekt de resten van de plant met daarin resten glyfosaat goed af. Glyfosaat bindt zich vrij sterk aan de bodem en verspreidt zich niet snel naar het grondwater.”

Ecologisch

Wisselende resultaten zijn er in de praktijkproef bij bladbehandeling met het ecologische bestrijdingsmiddel Ultima. Op sommige proeflocaties is de groei van de duizendknoop stevig bedwongen, op andere plekken echter niet.

Afdekken met doek, zoals op de Van Randwijcklaan rondom een gasbuis is gedaan, is een alternatief. Oldenburger: „Onder het doek groeit de plant niet meer of in elk geval veel minder doordat hij geen zonlicht meer krijgt. Of 'slaapt' de duizendknoop alleen maar en zijn de wortels nog voldoende intact, zodat de plant weer gaat woekeren als het doek wordt opgetild? Die vraag is nog onvoldoende beantwoord. Het doek moet ook stevig zijn, zodat er geen scherpe scheuten doorheen groeien. Het vraagt geduld. Je moet het doek lange tijd laten liggen.”

Een tweede alternatief is een terrein met duizendknoop afgraven. „Maar dat is een duur grapje”, zegt Oldenburger. „Als er ook bomen of andere objecten staan, is dit bovendien moeilijk uitvoerbaar.”

Tijhuis onderschrijft dat: „Groeiplaatsen volledig afgraven werkt, maar is erg kostbaar. De wortels groeien vaak meer dan twee meter diep en elk wortelrestje moet worden verwijderd. Ook wordt al het andere bodemleven gedood.”

Jan Kas
Amersfoort